Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΟΟΣΑ

Δημήτρης Διακοσάββας

Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως (ΟΟΣΑ)

Επιστημονική Ημερίδα ΕΤ.ΑΓΡ.Ο-HELEXPO «**Κοινή Αγροτική Πολιτική – Εξέλιξη, Προκλήσεις και Προοπτικές**», Θεσσαλονίκη, 31 Ιανουαρίου 2016.

OECD
BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

Περιεχόμενα

- Γενικό πλαίσιο χάραξης γεωργικής πολιτικής
  - Στόχοι γεωργικής πολιτικής
  - Εξελίξεις στις αγορές αγροτικών προϊόντων
- Εξελίξεις γεωργικών πολιτικών
  - Επίπεδο και χαρακτηριστικά
- Μερικά συμπεράσματα
  - Αναγκαιότητα περαιτέρω μεταρρυθμίσεων

ΟΟΣΑ - Ιστορική αναδρομή

Στα 56 χρόνια ύπαρξης του οι χώρες μέλη έφτασαν τις 34, συν της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- Αυστραλία
- Αυστρία
- Βέλγιο
- Καναδάς
- Χιλή
- Τσεχία
- Δανία
- Εσθονία
- Φινλανδία
- Γαλλία
- Γερμανία
- Ελλάδα
- Ουγγαρία
- Ισλανδία
- Ιρλανδία
- Ισραήλ
- Ιταλία
- Ιαπωνία
- Κορέα
- Λουξεμβούργο
- Μεξικό
- Ολλανδία
- Νέα Ζηλανδία
- Νορβηγία
- Πολωνία
- Σλοβενία
- Πορτογαλία
- Σλοβακία
- Ισπανία
- Σουηδία
- Ελβετία
- Τουρκία
- Μεγάλη Βρετανία
- ΗΠΑ

… και βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις ένταξης με τη Κολομβία, Κόστα Ρίκα, Λιθουανία, Λετονία και ενισχυμένη συνεργασία με Βραζιλία, Κίνα, Ινδία, Ινδονησία, Νότια Αφρική

BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

Γενικό πλαίσιο γεωργικών πολιτικών

Στόχοι γεωργικής πολιτικής

- Στήριξη εισοδήματος του αγρότη
- Επισιτιστική ασφάλεια
- Ασφάλεια τροφίμων
- Συμβολή στη αγροτική ανάπτυξη
- Προστασία του περιβάλλοντος

Συνθήκες διεθνών γεωργικών αγορών

- Παγκοσμίως η μεγέθυνση της οικονομίας κινείται σε χαμηλά επίπεδα – και στις αναδυόμενες χώρες
- Χαμηλές τιμές πετρελαίου
- Καλές σοδειές και άφθονα αποθέματα δημητριακών και ελαιούχων σπόρων
- Πτώση τιμών για τα κυριότερα αγροτικά προϊόντα

Βασικές τάσεις διεθνών γεωργικών αγορών

- Επιστροφή στους θεμελιώδεις κανόνες προσφοράς και ζήτησης
- Μεγαλύτερη ηρεμία στις αγορές, άλλα παραμένει ο κίνδυνος διακυμάνσεων

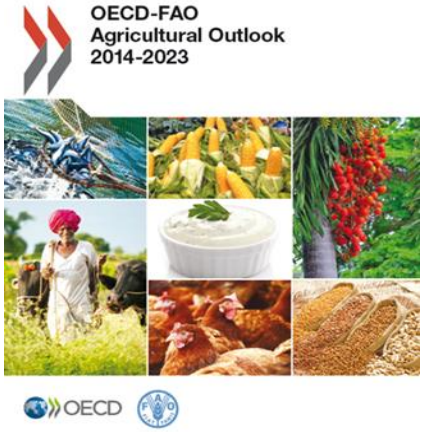

Οι τιμές θα παραμείνουν υψηλότερες απ’ ό,τι ήταν στα χρόνια πριν την ραγδαία αύξηση τιμών του 2007-08

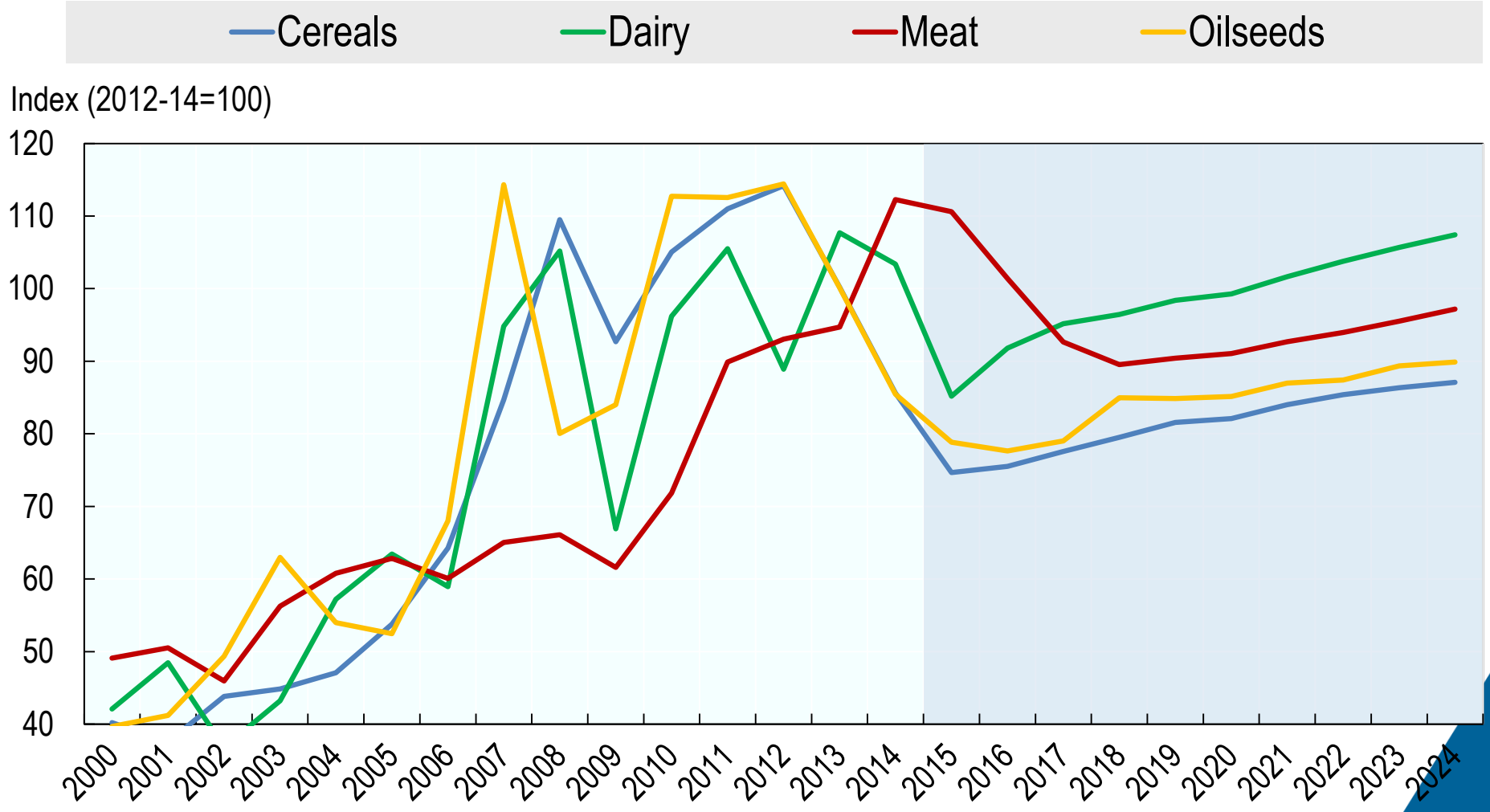

Οι αναπτυγμένες χώρες παραμένουν σημαντικές για τη παραγωγή, αλλά η αύξηση προέρχεται από τις αναπτυσσόμενες

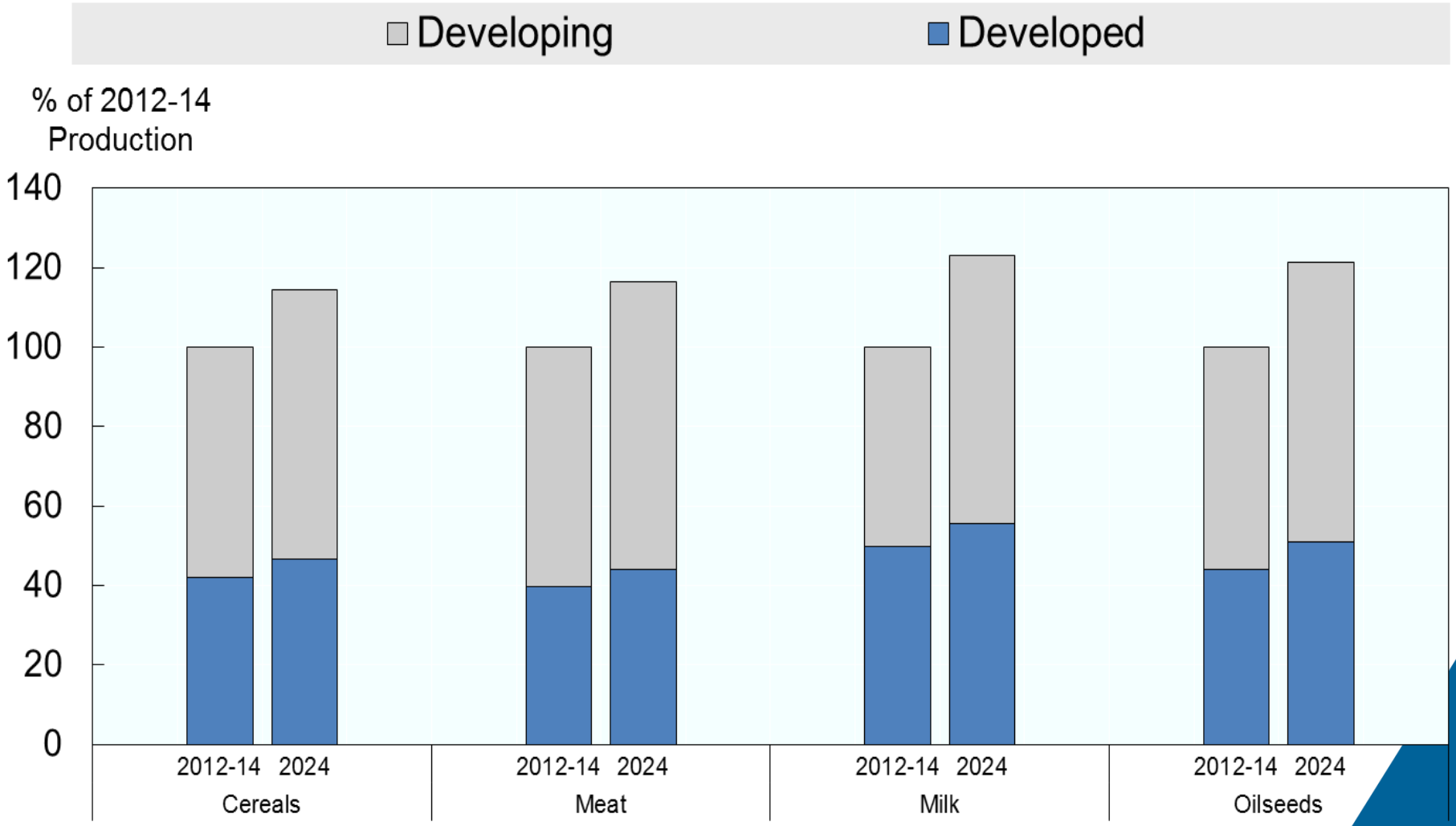

BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

Εξελίξεις γεωργικών πολιτικών

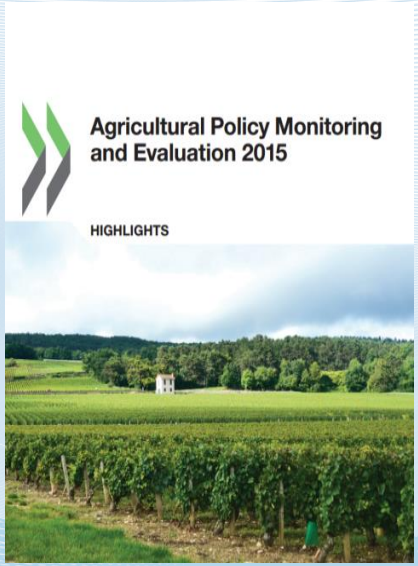

Δείκτες στήριξης γεωργικών πολιτικών

- Δείκτης στήριξης γεωργικού τομέα (ΔΣΓ)
- Δείκτης στήριξης παραγωγού (ΔΣΠ)

Σημαντικές διαφορές στήριξης γεωργικού τομέα ανάμεσα στις χώρες

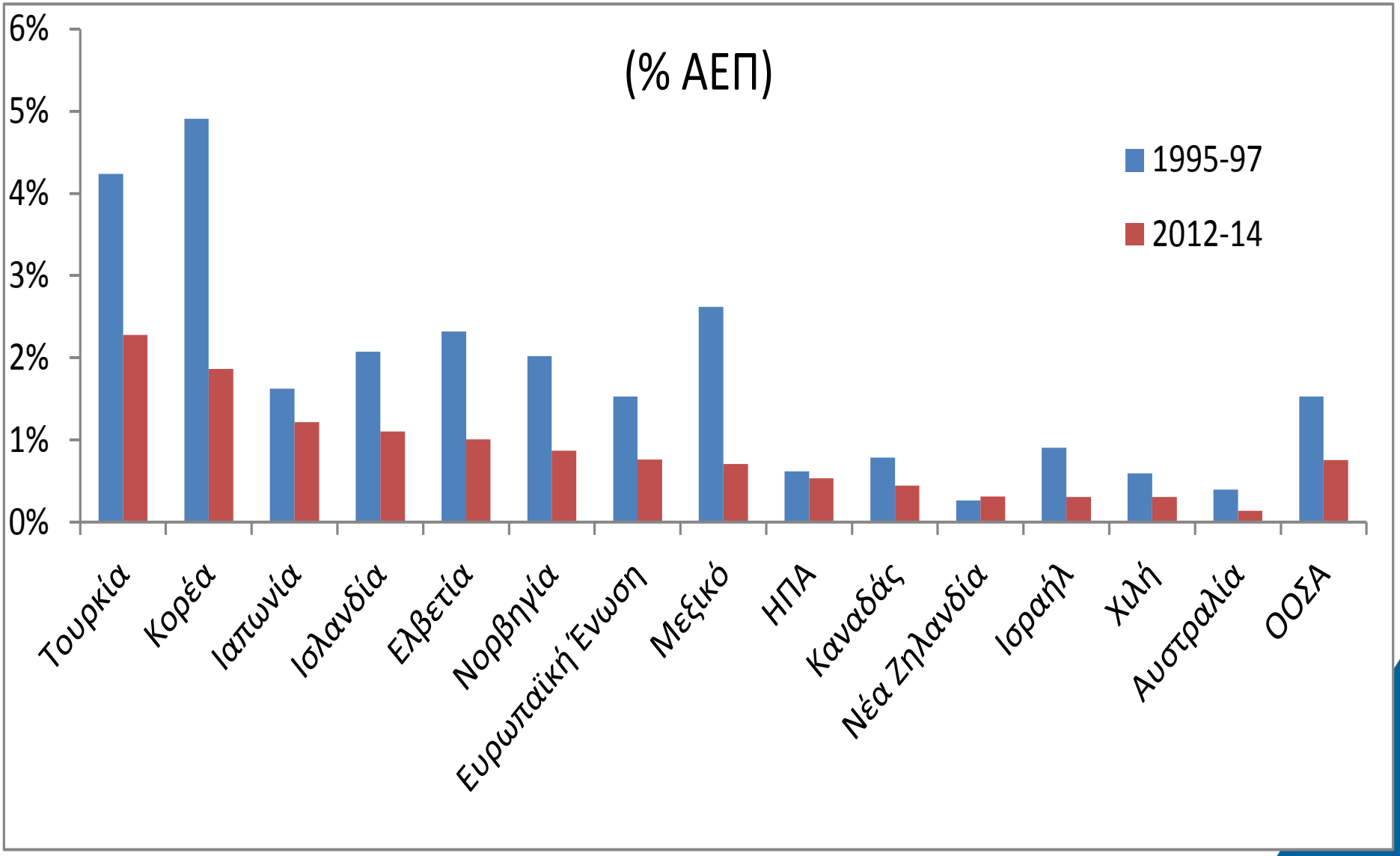

Στήριξη γεωργικού τομέα, 2012-14

Δικαιούχοι χρηματοδότησης

Ενίσχυση παραγωγού = 85%	Ενίσχυση καταναλωτών = 1%	Ενίσχυση γενικών υπηρεσιών = 14%

Συνολική Στήριξη Γεωργικού Τομέα = €100 δις.

Καταναλωτές = 18%	Φορολογούμενοι = 82%

Πηγές χρηματοδότησης

Γεωργικός Νόμος Αμερικής, 2014-18

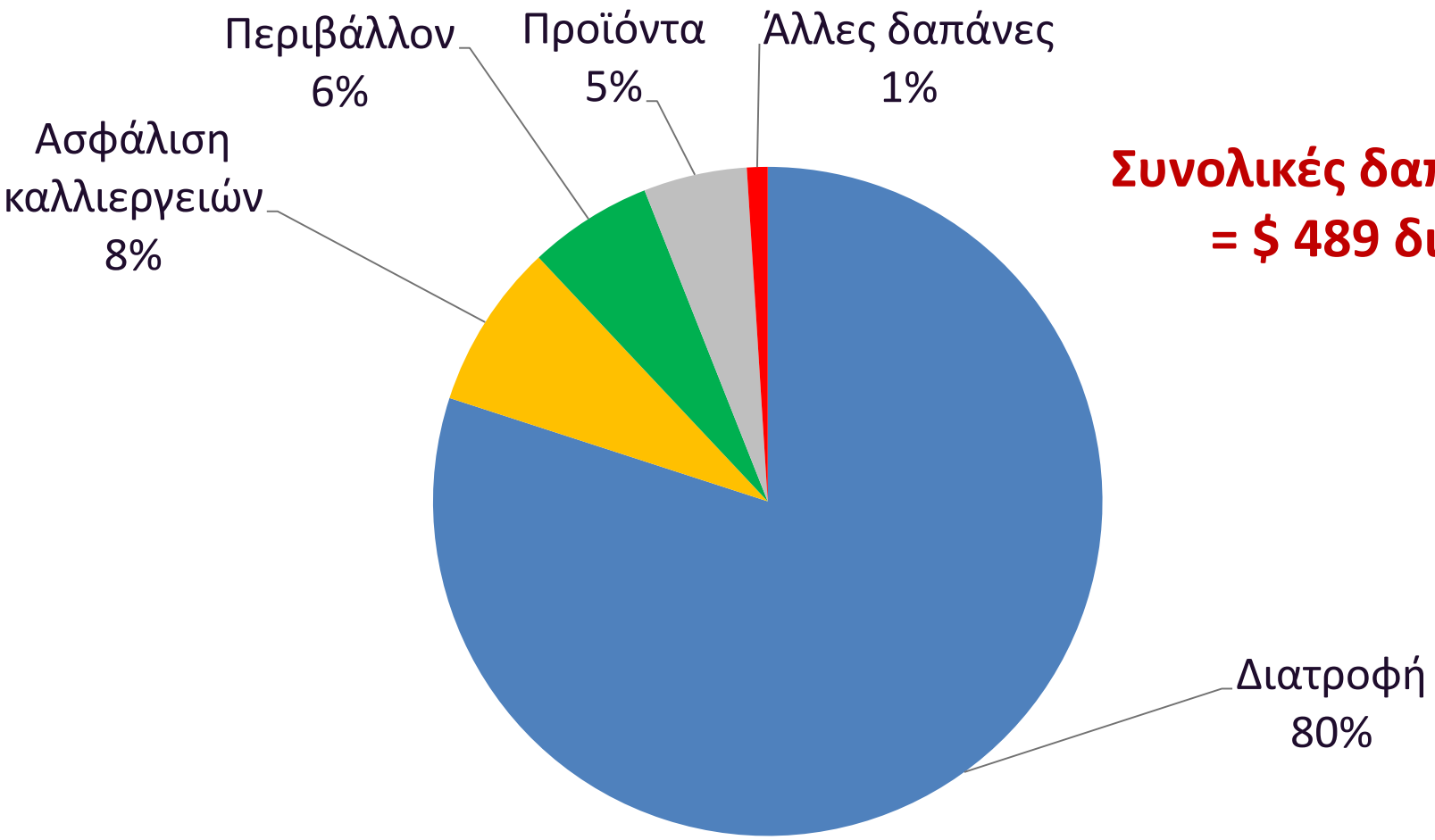

Συνολικές δαπάνες = $ 489 δις.

Που βαδίζει η στήριξη παραγωγού;

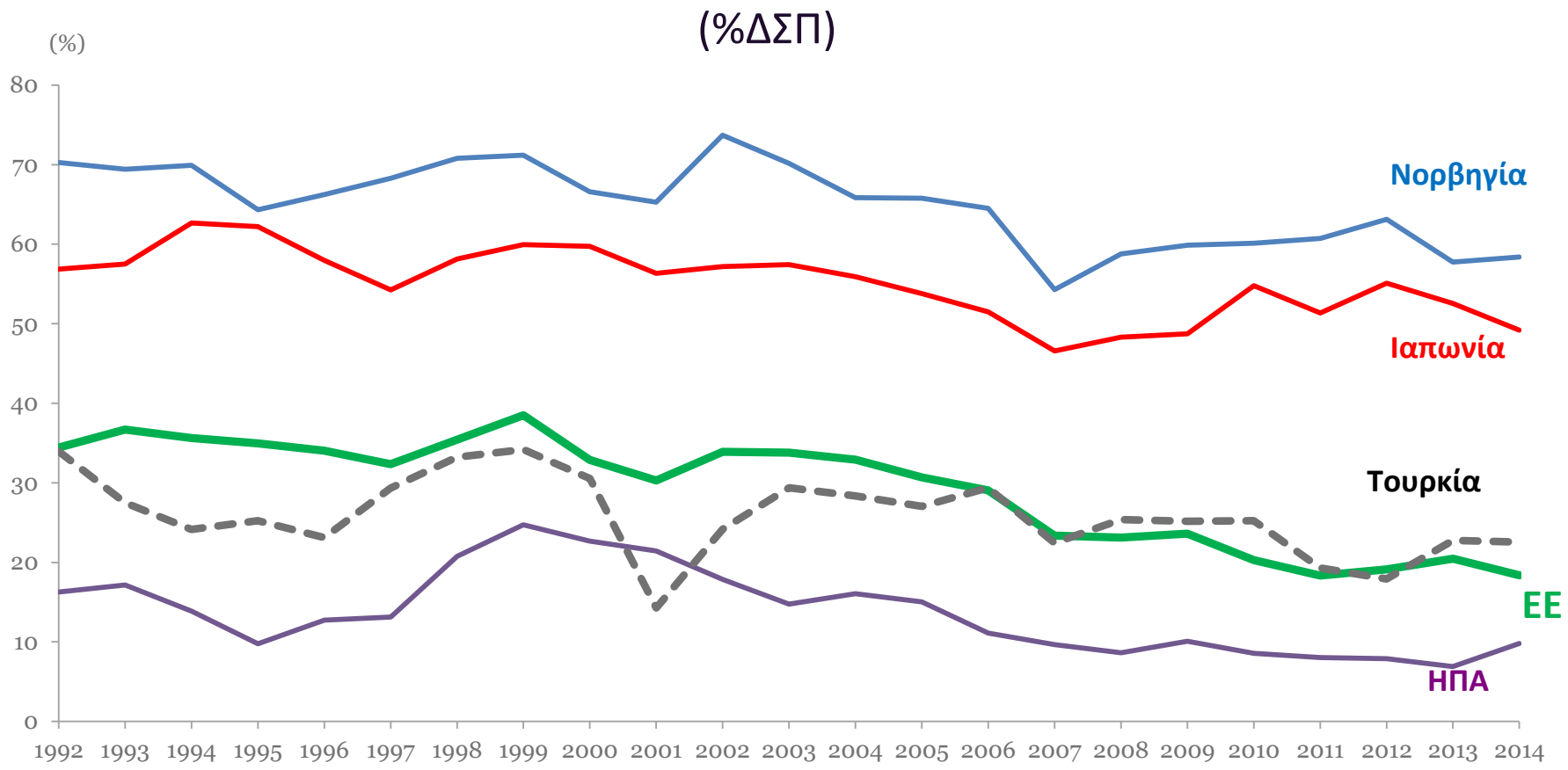

Μεγάλες διαφορές στη στήριξη παραγωγού ανάμεσα στις χώρες

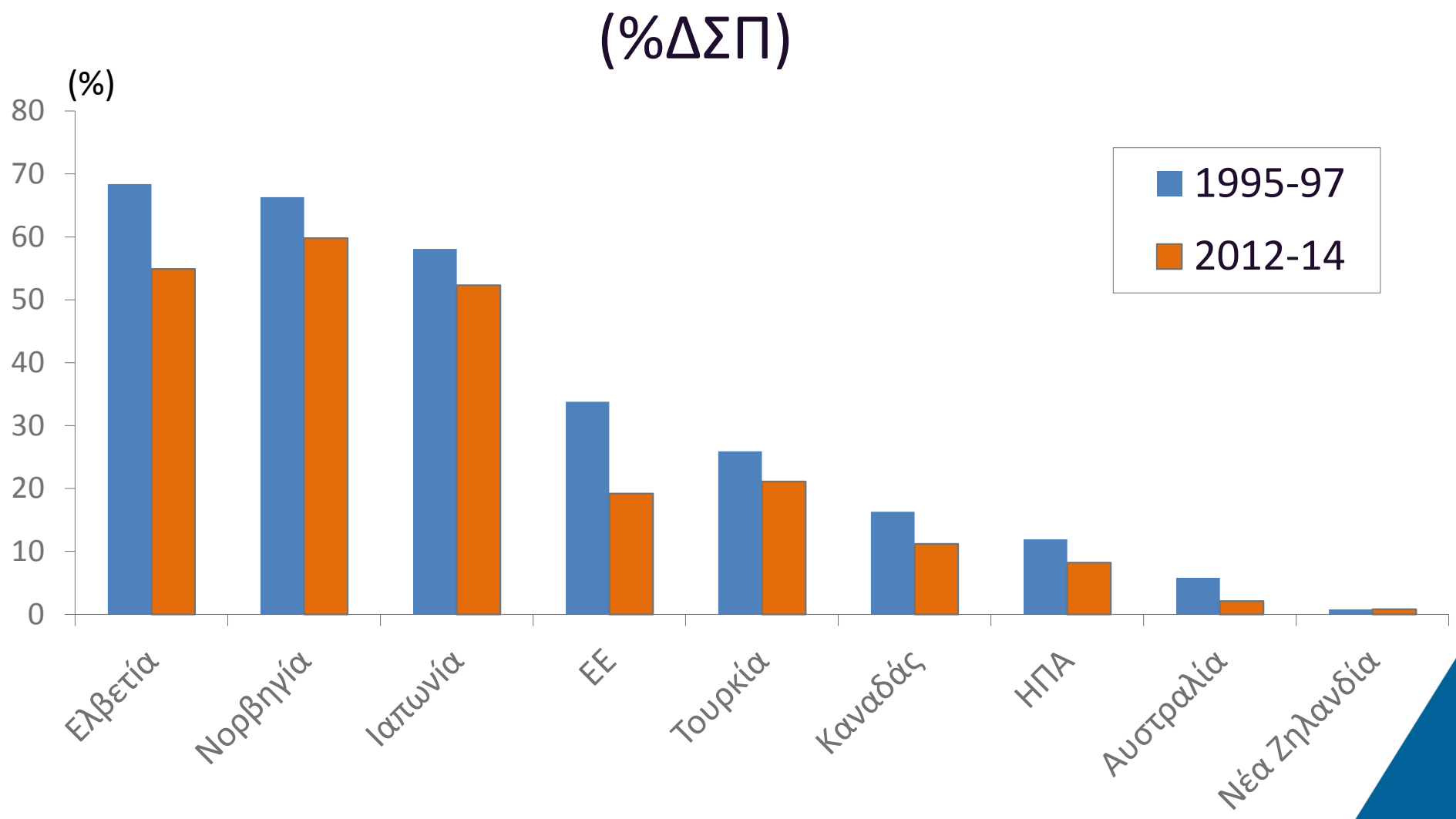

… και στα προϊόντα

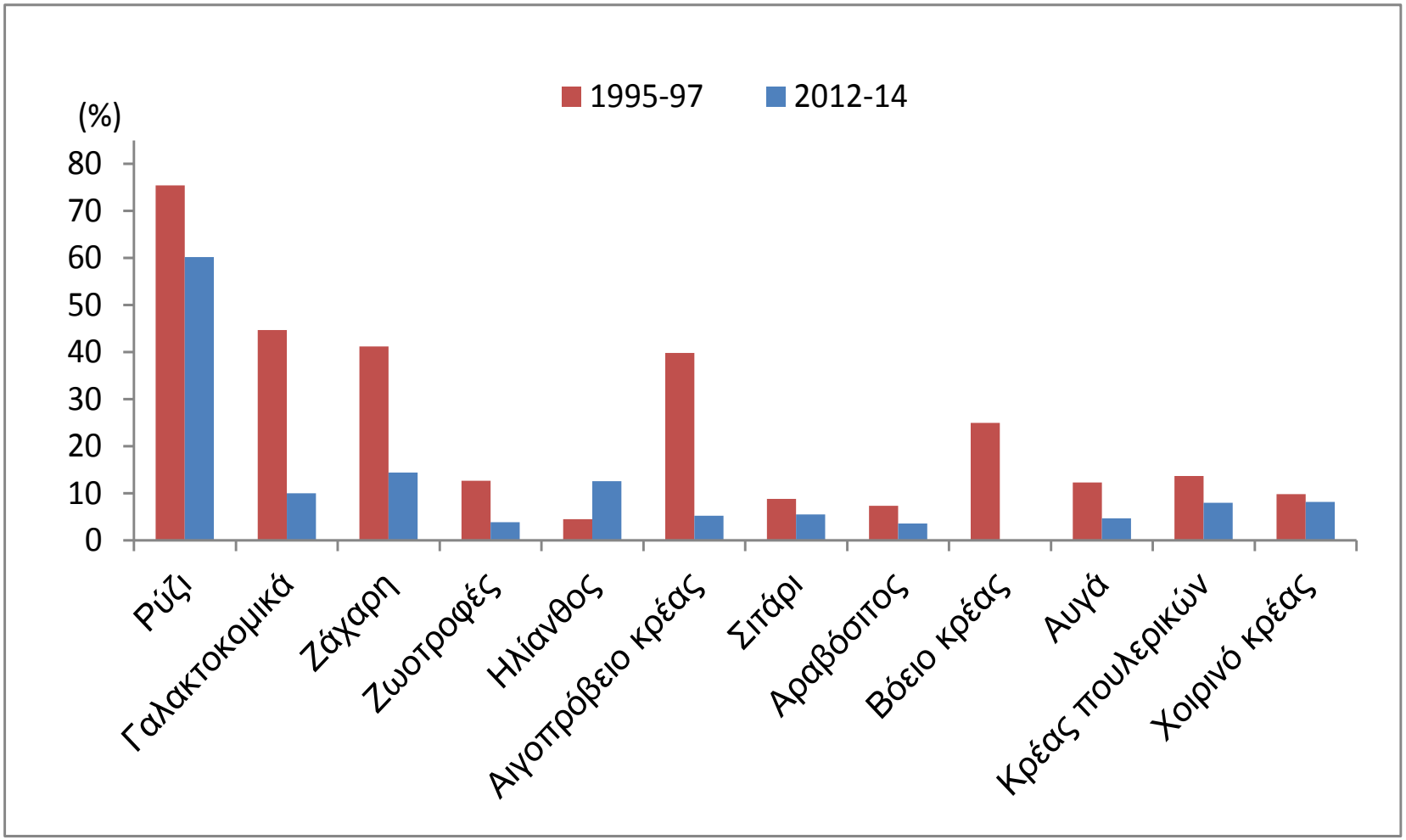

Τάσεις σύγκλισης στη στήριξη παραγωγού ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ και αναδυόμενων χωρών

(% ΔΠΠ)

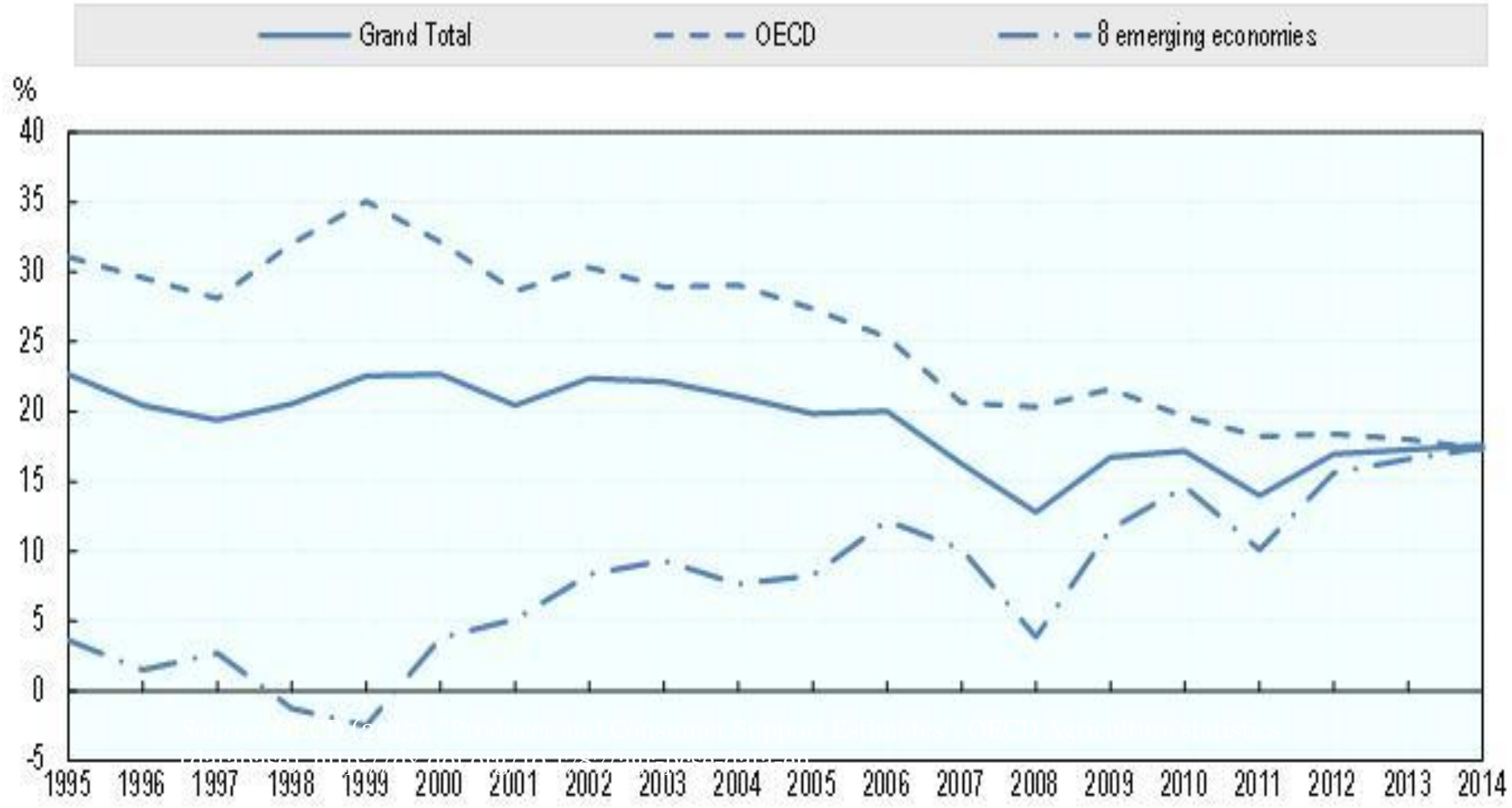

Source: OECD (2015), "Producer and Consumer Support Estimates", OECD Agriculture statistics

Σημαντικές διαφορές στο τρόπο στήριξης παραγωγού ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ

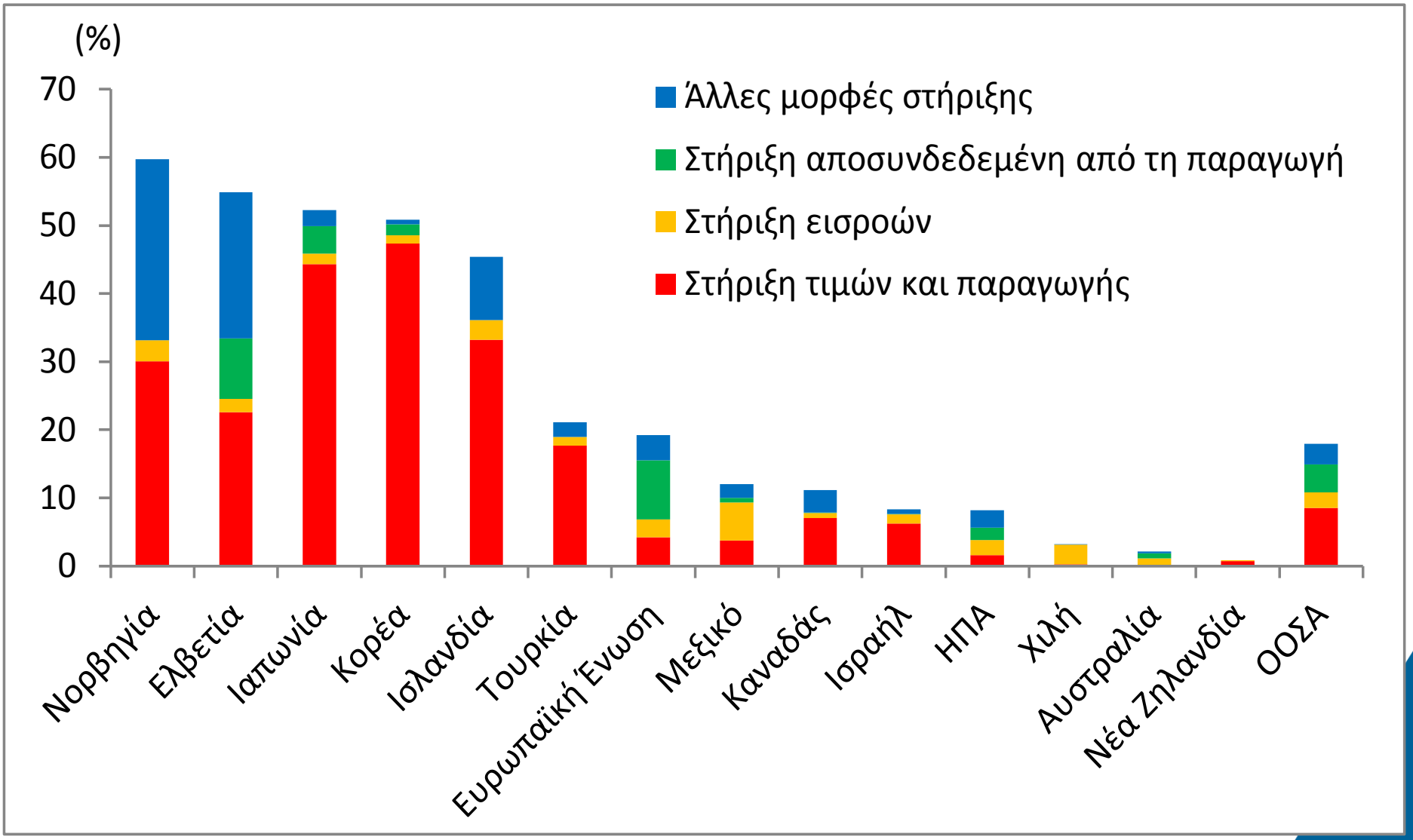

Τρόπο στήριξης παραγωγού

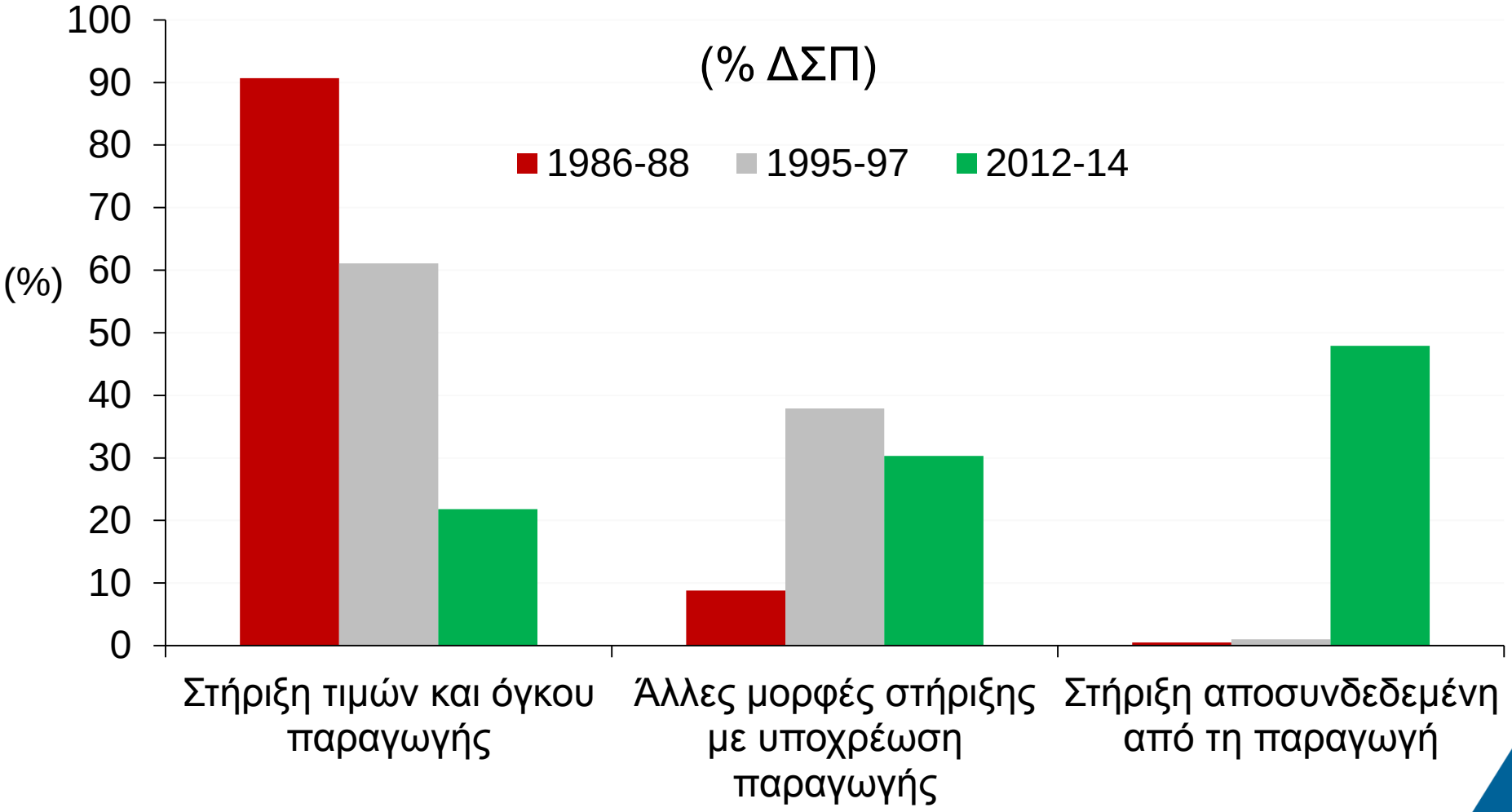

Τρόπος στήριξης παραγωγού

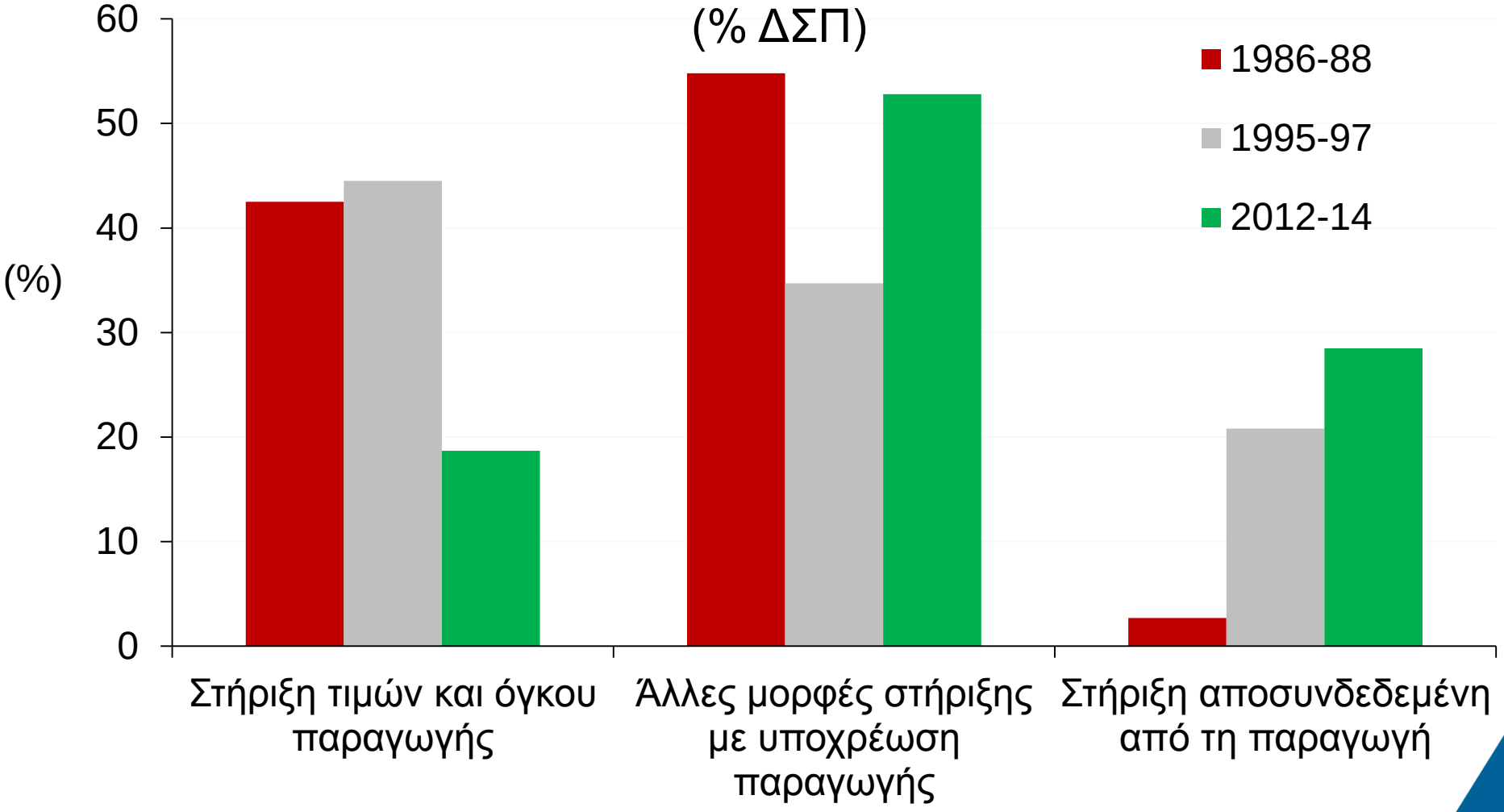

Πιο φιλοπεριβαλλοντικές γεωργικές πρακτικές

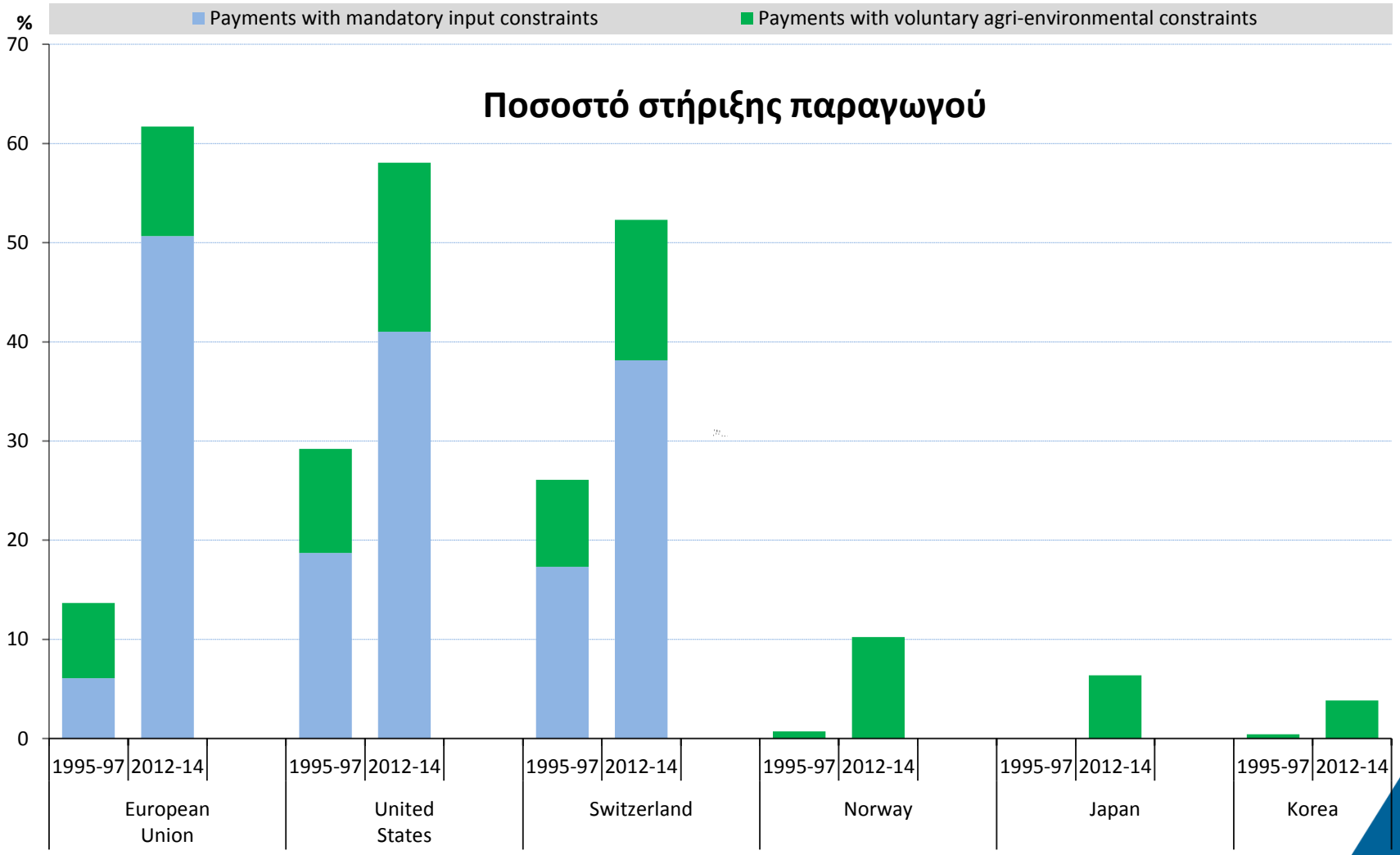

Στήριξη παραγωγού σύμφωνα με τις δυνητικές περιβαλλοντικές επιδράσεις – ΟΟΣΑ

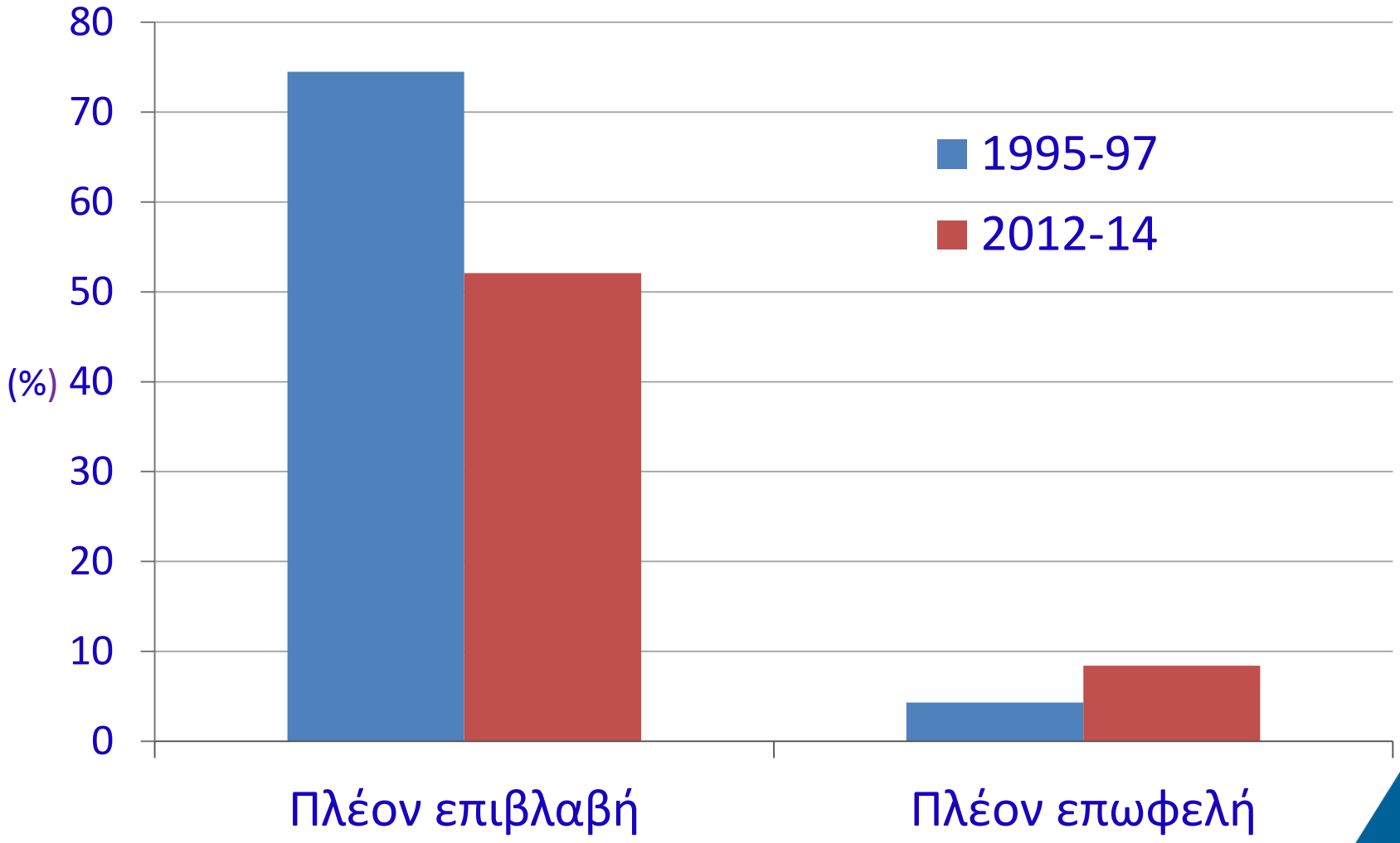

Παραγωγή γεωργικών γνώσεων

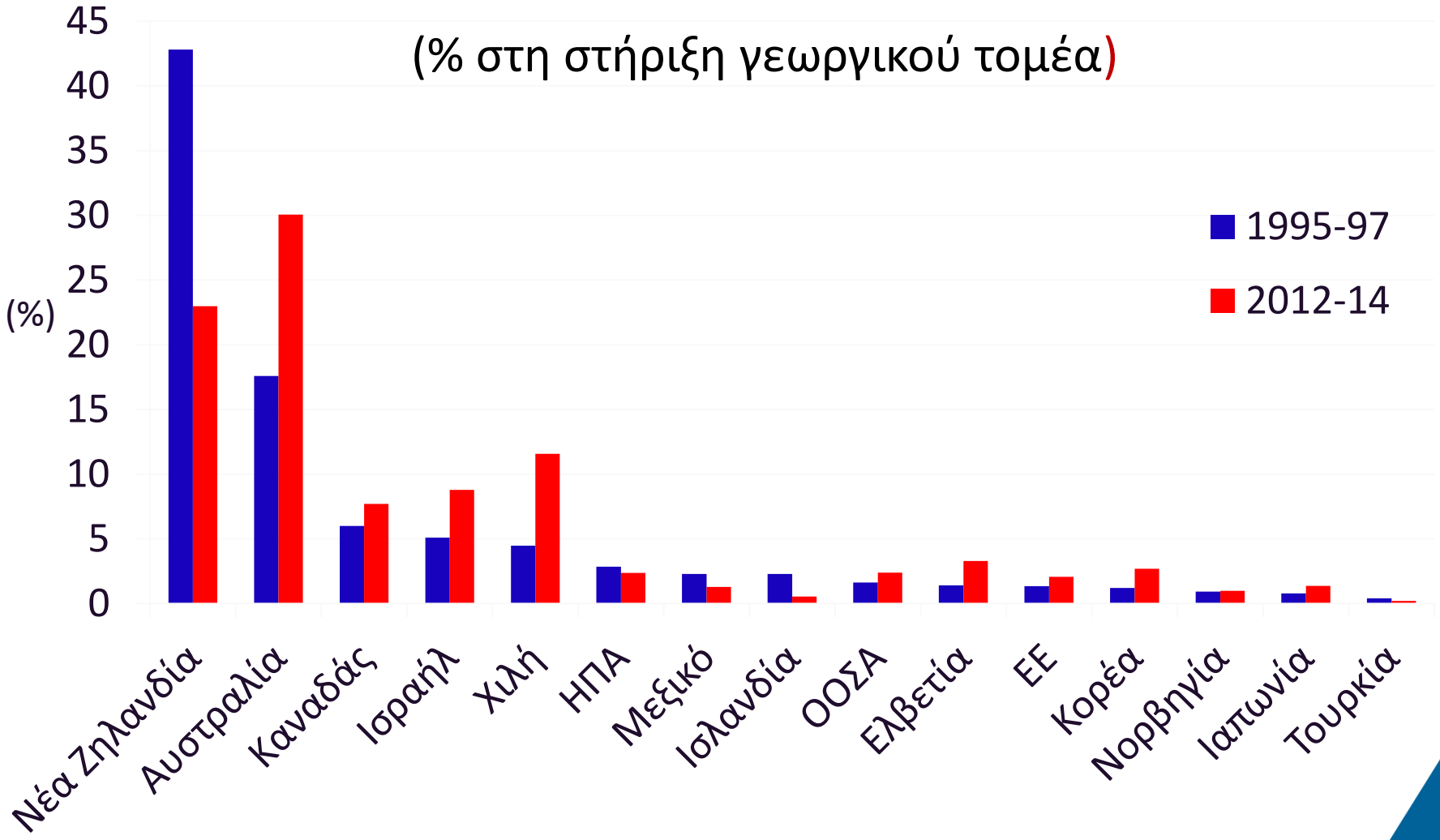

BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

Μερικά συμπεράσματα - Αναγκαιότητα περαιτέρω μεταρρυθμίσεων

Αναγκαιότητα περαιτέρω μεταρρυθμίσεων

- Παλαιά ζητήματα, που παραμένουν επίκαιρα
  - Στήριξη εισοδημάτων
  - Σταθεροποίηση τιμών
  - Ανταγωνιστικότητα

Αναγκαιότητα περαιτέρω μεταρρυθμίσεων

- Νέες και μελλοντικές προκλήσεις
  - Επάρκεια τροφίμων
  - Μεταβαλλόμενες προτιμήσεις καταναλωτών
  - Βιώσιμη χρήση φυσικών πόρων
  - Εξελίξεις στη τεχνολογία – τέταρτη βιομηχανική επανάσταση (ψηφιακή επανάσταση)

Οι μελλοντικές προκλήσεις είναι παγκόσμιες

- Το βασικό ερώτημα στο σχεδιασμό μίας πολιτικής είναι το πως θα είναι ο τομέας έτοιμος να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του μέλλοντος σε παγκόσμιο επίπεδο:
  - Να παράγει περισσότερα τρόφιμα για περισσότερους και πιο εύπορους ανθρώπους
  - Να συμβάλει στη οικονομία και στη καταπολέμηση της φτώχειας
  - … ενώ ασκούνται μεγαλύτερες πιέσεις στη χρήση φυσικών πόρων (π.χ. γης, νερού), …..

Οι μελλοντικές προκλήσεις είναι παγκόσμιες

- … και να προσαρμοσθεί στην κλιματική αλλαγή που μπορεί να φέρει υψηλότερες μέσες θερμοκρασίες, πιο ακραία αλλά και πιο συχνά ακραία καιρικά φαινόμενα
- … και ταυτόχρονα να περιορίσουμε τις επιβλαβείς αλλά και να τονώσουμε τις ευεργετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον της παράγωγης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχίες της κοινωνίας

Κόστος της αδράνειας: κλυδωνισμούς στον τομέα των τροφίμων

Πιέσεις στο φυσικό κεφάλαιο

Μέχρι 2030, "τρέχουσα πρακτική" :

- Γεωργική παραγωγή +35%
- Γεωργική γη +9%
- Έδαφος ευπαθή στη διάβρωση + 17%
- Λειψυδρίας +30%

Απώλεια της βιοποικιλότητας

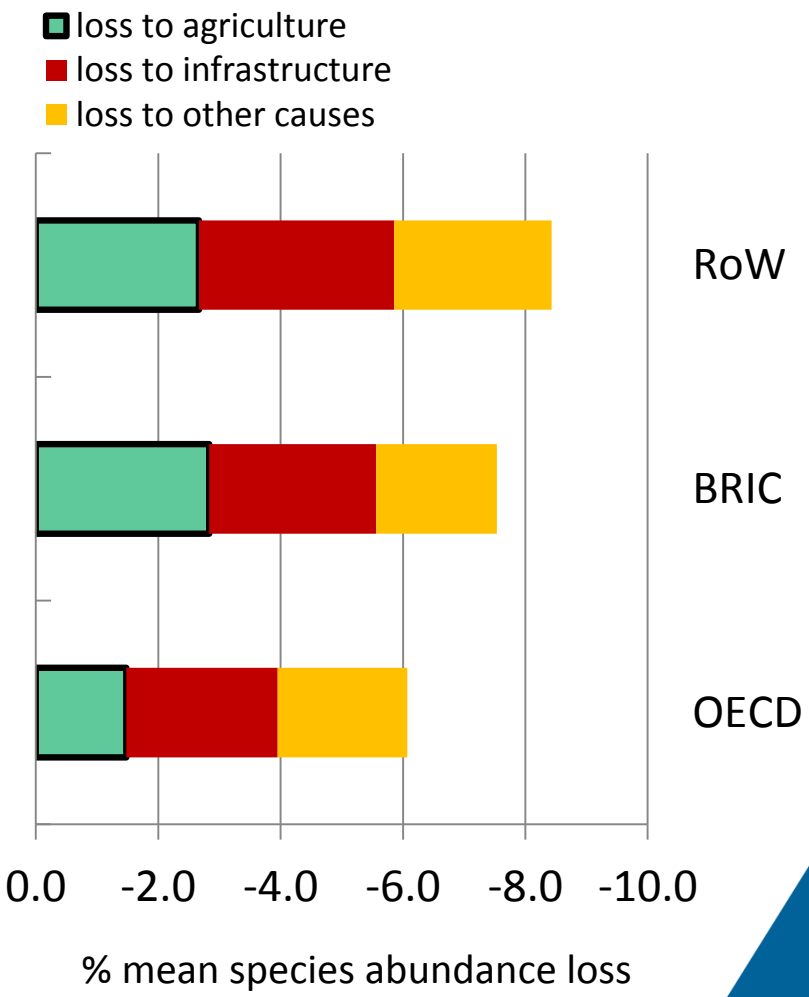

Κόστος αδράνειας - αύξηση θερμοκρασίας ….

Projected GHG emissions[1] by country/region

(2005-2050, Gt CO_2 eq)

… μέση θερμοκρασία του πλανήτη θα αυξηθεί περισσότερο από 5 ºC Μέχρι τα τέλη του αιώνα

1. Excluding emissions from Land Use, Land-Use Change and Forestry.

Source: OECD, ENV-Linkages model.

Το κόστος αδράνειας είναι πολύ υψηλό

Figure 8 **Projected losses in food production due to climate change by 2080.**

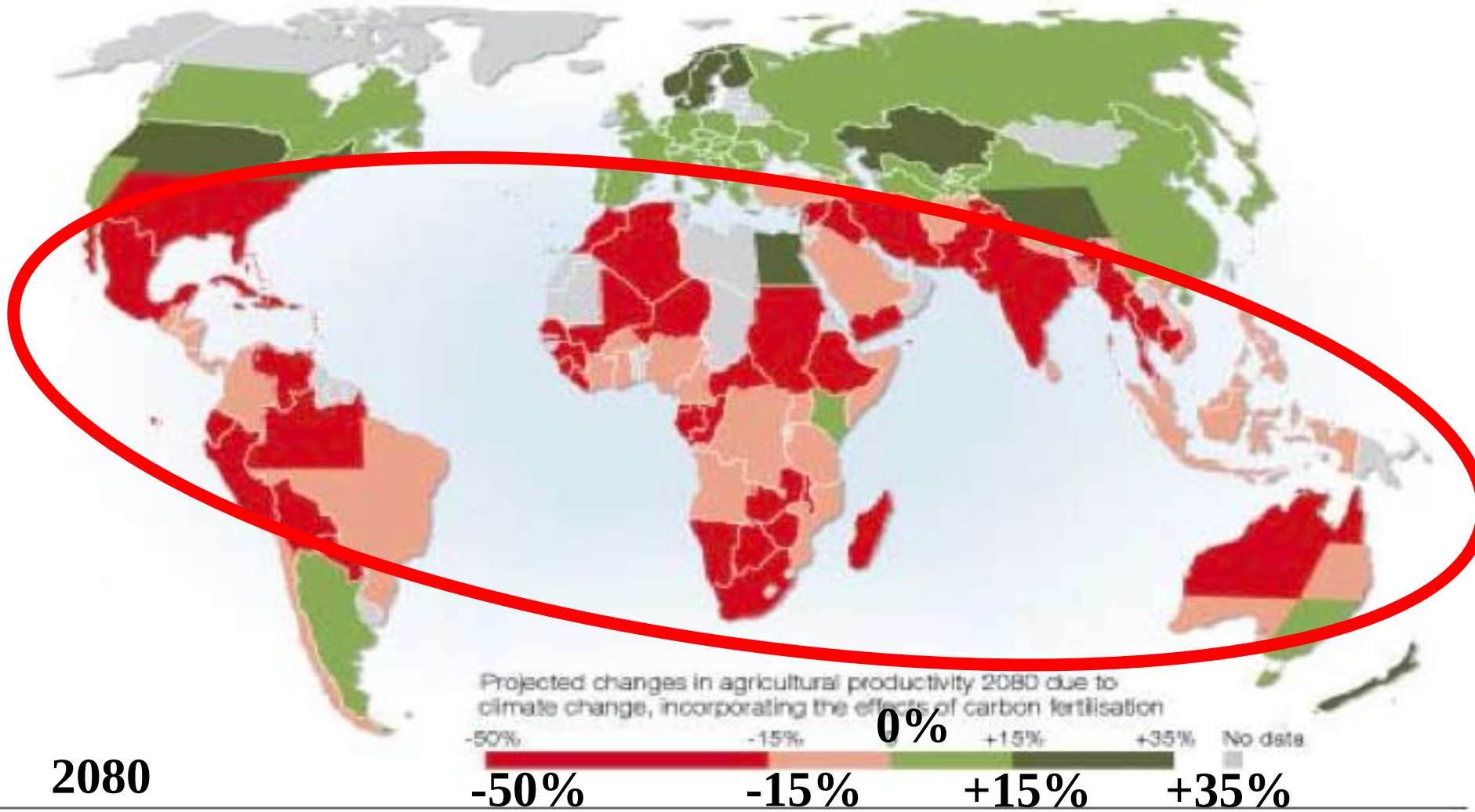

Source: The environmental food crisis - the environment's role in averting future food crises. A UNEP rapid response assessment. United Nations Environment Programme, February 2009, www.grida.no, page 46, quoting: Cline, W. R. (2007). Global warming and agriculture: Impact estimates by country.

Παγκοσμιοποίηση

Μερικά συμπεράσματα

- Γεωργία και γεωργικές πολιτικές εισέρχονται σε εντελώς νέα και αχαρτογράφητα ύδατα
- Επιπτώσεις και στις τοπικές οικονομίες των αγροτικών περιοχών
- Παραδοσιακές πολιτικές εξάντλησαν τα όρια τους. Μετατόπιση των ενισχύσεων από τη ποσότητα στη ποιότητα και στο περιβάλλον
- Ανταγωνιστικότητα, ευελιξία προσαρμογής στις απαιτήσεις της αγοράς, τις προσδοκίες της κοινωνίας και σεβασμός στο περιβάλλον

Μερικά συμπεράσματα

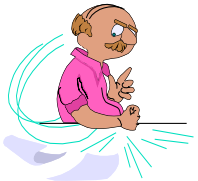

- Εστίαση στη βελτίωση της παραγωγικότητας κατά βιώσιμο τρόπο αποτελεί εκ των ων ουκ άνευ για μια αειφόρα αναπτυξιακή στρατηγική για τη γεωργία
- Απαιτείται νέο πρότυπο για την έρευνα και την καινοτομία στο σύνολο της αγρο-διατροφικής αλυσίδας : **R για D** αντί **R&D**
  - Επένδυση στην παραγωγή γνώσης (R&D, καινοτομία)
  - Επένδυση στη δημιουργία γνώσης – παροχή υπηρεσιών κατάρτισης, συμβουλευτικών υπηρεσιών
  - Επένδυση στη εφαρμογή γνώσης - παροχή υπηρεσιών γεωργικών εφαρμογών

Πώς μπορεί να επιτευχθεί;

Υιοθετώντας πολιτικές που είναι :

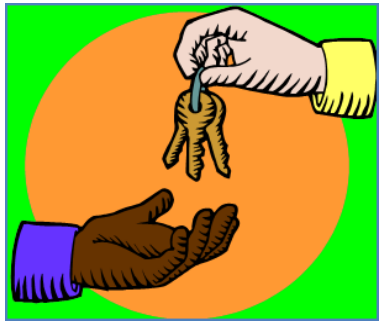

- Διαφανείς
- Στοχοθετημένες
- Διαφοροποιημένες ανάλογα με τις ανάγκες
- Ευέλικτες
- Δίκαιες

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

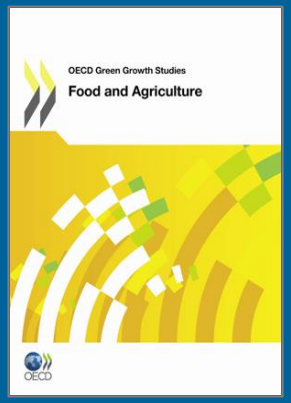

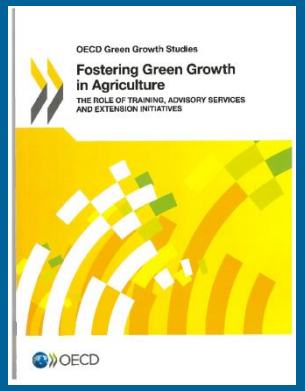

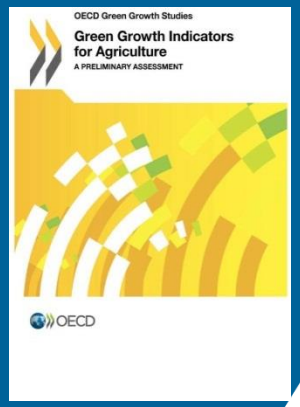

Visit our website:

www.oecd.org/agriculture/greengrowth

Contact:

dimitris.diakosavvas@oecd.org

OECD
BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES